

τοῦτο ὁρᾶται καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃ τις τὴν δωρεὰν ταύτην, οὗτος κατ' ἄκρην συγκατάβασιν πρὸς τὴν ἀμάθειάν μου, μετὰ μεγάλης ὑπομονῆς, διηυκρίνησεν εἰς ἐμὲ τὸ θέμα τοῦτο, ἐγὼ δὲ σήμερον θὰ μεταδώσω εἰς ὑμᾶς περὶ τοῦ ἀκουσθέντος ὑπ' ἐμοῦ ἀπὸ τοῦ ἀψευδοῦς αὐτοῦ στόματος μόνον τὸ πλεον οὔσιῶδες, καὶ εἰ δυνατόν συντόμως.

Διηγῆθη εἰς ἐμὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ὅτι κατ' ἀρχὴν, ὅτε ἦτο ἔτι νέος, τὸ φῶς τοῦτο ἐνεφανίζετο εἰς αὐτὸν ἀσαφῶς, εἰς βραχείας στιγμάς, ἄλλοτε ὡς ἀκατάληπτος πυρίνη φλόξ, ἣ ὁποία ἔκαιε τὴν καρδίαν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀγάπης, ἄλλοτε ὡς ἀπαύγασμά τι τὸ ὁποῖον διεισέδυε διὰ τῆς λάμπεως εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς, κατ' ἐξοχὴν ἐν τῷ ναῷ. Ἀλλ' ἡμέραν τινά, κατόπιν ἐκτενοῦς, κατὰ τὴν διάρκειαν πολλῶν μηνῶν, διαπύρου προσευχῆς συνοδευομένης ὑπὸ βαθείας λύπης διὰ τὴν ἀθλιότητα αὐτοῦ, τὸ φῶς τοῦτο κατέβη ἰλαρῶς ἐπ' αὐτὸν καὶ παρέμεινε μετ' αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας. Κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἐναργῶς ἐκτὸς θανάτου. Ἡ χαρὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως ἐπλήρου τότε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἐσωτερικῶς ὠνόμαζε τὸ φῶς ἐκεῖνο «πρωΐαν ἀναστάσεως», διότι ἦτο τοῦτο ἰλαρόν, ὡς ἔαρινή πρωΐα. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἔζη οὗτος μεταξὺ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι διῆγον τὸν συνήθη εἰς πάντας κοπιώδη βίον. Μετὰ πάροδον ἐτῶν ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, ὅτε οὗτος ἦτο ἤδη μοναχός, καὶ ἀργότερον λειτουργός, πολλάκις συνέβαιεν ἡ προσευχὴ αὐτοῦ νὰ μεταβάλληται εἰς θεωρίαν φωτός, οὕτως ὥστε νὰ μὴ αἰσθάνηται τότε οὔτε τὸ σῶμα αὐτοῦ, οὔτε τὸν περιβάλλοντα αὐτὸν ὑλικὸν κόσμον.

Τὸ φῶς τοῦτο φανεροῦται ὡς καθαρὰ ἄνωθεν εὐδοκία. Ἔρχεται κατ' ἀρχὴν ἀπροσδοκῆτως, ἦτοι ὅταν ἡ

ψυχὴ οὐδόλως λογίζεται περὶ αὐτοῦ ὅτι θὰ ἔλθῃ, ἢ εἰσέτι ὅτι ὑπάρχει. Ἄγνωστον ἕως τότε, φέρει διὰ τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ, εἰς τὴν ψυχὴν γλυκεῖαν ἀπορίαν, καὶ κατάπληκτος αὕτη ἀγνοεῖ εἰσέτι περὶ τοῦ τίς ἢ τί ἐφανερώθη εἰς αὐτήν, ἀλλ' αἰσθάνεται ἑαυτὴν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ὡς δέσμιον, ὅστις ἐξάγεται ἐκ τοῦ ζοφεροῦ σκότους τῆς φυλακῆς πρὸς τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις, τὰς φωτιζομένας ὑπὸ τοῦ ἡλίου.

Ἔλεγεν ὡσαύτως ὁ ἀνὴρ οὗτος: «Καίτοι τὸ Θεῖον Φῶς μένει πάντοτε κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀναλλοίωτον, ὅμως αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ, τουτέστιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γεννᾷ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ποικίλλουν. Ἐνίοτε προσλαμβάνεται ὡς αἴσθησις ἰλαρᾶς ἀγάπης Χριστοῦ· ἐνίοτε ὡς συμπαράστασις Θείας Δυνάμεως· ἄλλοτε ὡς ἀνεκκλήτος τις κίνησις τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἄλλοτε πάλιν ὡς φῶς συνέσεως ἢ ὑπερνοητῆ νοερὰ ὄρασις τοῦ Θεοῦ. Ἄμετρος ὅμως εἶναι ἡ ἀγαθότης τοῦ Κυρίου καὶ συμβαίνει ὥστε ἡ ἀγάπη Αὐτοῦ νὰ ἐκχέηται ἔτι ἀφθονώτερον. Τότε τὸ Θεῖον Φῶς πληροῖ ὅλον τὸν ἀνθρώπον, οὕτως ὥστε καὶ αὐτὸς γίνεται ὅμοιος πρὸς τὸ φῶς· καὶ τότε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον βλέπει, εἶναι ἀδύνατον νὰ κληθῇ ἄλλως πως, εἰ μὴ φῶς — καίτοι τὸ Φῶς τοῦτο κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ εἶναι ἐντελῶς διάφορον τοῦ φωτὸς τοῦ ὄρατοῦ ἡλίου».

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀρχικῆς μου ἐρωτήσεως περὶ τῆς Θαβωρίου Θεοφανείας, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος παρέτεινε τὸν λόγον ἐπιδιώκων προφανῶς νὰ εὔρη ἐννοίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν προσιταὶ εἰς ἐμέ, ἔστω καὶ εἰς μικρόν τι μέτρον.

Ἔλεγε: «Πρέπει πάντοτε νὰ ἔχωμεν κατὰ νοῦν τὴν ἀνεπάρκειαν ἡμῶν· ἐὰν δὲ ἐπιτρέψω εἰς ἑαυτὸν νὰ θίξῃ τὸ μέγα τοῦτο θέμα, θὰ πράξω τοῦτο ἀκροθιγῶς, ὅπως ὀλίγον τι κατανοήσωμεν αὐτὸ ἄνευ τολμηρῶν ἀξιώσεων

νά ἀποσαφηνήσωμεν ἢ καὶ κατανοήσωμεν τοῦτο πλήρως. Καὶ οὕτως, ἐὰν ἐξέλθωμεν ἐκ τῶν περιγραφεισῶν ἤδη ἐνεργειῶν τοῦ Θείου Φωτὸς εἰς ἐκείνην τὴν ἀπλήν, μέχρι φαινομενικῆς ἀφελείας διήγησιν τῶν Εὐαγγελιστῶν, δυνάμεθα ὀλίγον νὰ συμπληρώσωμεν αὐτὴν ὡς ἐξῆς:

»Εὐθὺς ὡς οἱ Ἀπόστολοι ἤρχισαν νὰ κατανοοῦν τὴν ὑπεράνθρωπον τελειότητα τοῦ Διδασκάλου αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ στόματος τοῦ Πέτρου ὠμολόγησαν Αὐτὸν ὡς *Χριστόν, Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος*, ὁ Κύριος ἐπόθησε περισσότερο νὰ στερεώσῃ αὐτοὺς ἐν τῇ γνώσει ταύτῃ διὰ τῆς μαρτυρίας τοῦ Πατρὸς. Τοῦτο ἦτο ὅλως ἀπαραίτητον, ἐφ' ὅσον Οὗτος ἠτοιμάζετο ἤδη πρὸς “τὴν ἔξοδον, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ”, ἦτοι πρὸς τὴν τέλεσιν τῆς θυσίας ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. ”Οπισθεν τῶν λόγων τοῦ Πέτρου: “Σὺ εἶ ὁ Χριστός” (Μάρκ. η' 29), κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐκρύπτετο ἡ ἀτελής γνῶσις περὶ τοῦ ποῖος πράγματι ἦτο αὐτὸς ὁ Χριστός. Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν τελειότητος καὶ πληρότητος τῆς ὁμολογίας ταύτης, ἐξεδηλώθη ἐν αὐτῇ ἤδη ἡ αὐξηθεῖσα ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις τῶν Ἀποστόλων, ἣτις κατέστησε τούτους ἰκανοὺς νὰ “χωρήσουν” μεγαλύτερον φῶς Θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Κύριος εἶπεν: “Εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ Βασιλείᾳ Αὐτοῦ” (Μάρκ. θ' 1) Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν τελεῖ ἐν σιωπῇ¹ τὴν πορείαν ἐκ τῶν ὁρίων τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἕως τοῦ Ἱεροῦ Θαβώρ, καὶ ἐκεῖ, ἐκλέξας τοὺς

1. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πορείας ταύτης οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν ἀναφέρουν οὐδὲ ἐν γεγονόσιν οὐδὲ μίαν ὁμιλίαν τοῦ Χριστοῦ.

προκρίτους, Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς “τὸ ὄρος τὸ ὑψηλὸν” τῆς θεωρίας τῆς Θείας Αὐτοῦ “Δόξης, ἣν εἶχεν Αὐτὸς παρὰ τῷ Πατρὶ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι”.

»Αὐτὸς ὁ Κύριος πάντοτε καὶ ἀναλλοιώτως ἔφερεν ἐν Ἐαυτῷ τὸ Φῶς —ὢν κατὰ τὴν Θεότητα Αὐτοῦ ἀναρχον Φῶς—, ἀλλὰ διέμενεν ἐν Αὐτῷ κατὰ τρόπον ἀόρατον εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐδέχθησαν εἰσέτι ἐν ἑαυτοῖς τὸ Φῶς. Ἐπὶ τοῦ Θαβῶρ ὁ Κύριος προσηύχετο. Οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἡ προσευχὴ αὕτη ἦτο ὁμοία ἐκείνης τῆς ἐν Γεθσημανῇ (βλ. Ἰωάν. ιζ' κ. ἄ.), διότι “ἐλήλυθεν Αὐτοῦ ἡ ὥρα”. Περιπτυσσόμενος ἐν τῇ προσευχῇ τὸ πᾶν, “ἀπὸ καταβολῆς κόσμου” ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου, προσηύχετο ὁ Κύριος καὶ διὰ τοὺς Ἀποστόλους, ὅπως φανερωθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ ὅπως ἡ ἀγάπη, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Πατὴρ ἠγάπησε τὸν Υἱόν, μένη ἐν αὐτοῖς (βλ. Ἰωάν. ιζ' 26).

»Οἱ ἐκλεγέντες οὗτοι *τρεῖς μάρτυρες* καὶ συμμετοχοὶ τῆς ὑπερφουῦς ταύτης προσευχῆς τοῦ Χριστοῦ ἐξηντλήθησαν ἐν αὐτῇ. Πολεμοῦντες ἀσκητικῶς κατὰ τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς αὐτῶν, ἐπὶ ὀλίγον τινὰ χρόνον ἐβαρύνθησαν ὑπὸ τοῦ ὕπνου· ἐν τούτοις, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ἐντὸς αὐτῶν ἐνεργούσης ἐσωτερικῆς προσευχῆς, ἔρχονται ἐκ νέου εἰς νηφάλιον κατάστασιν, καὶ τότε οἱ σθεναροὶ τῷ πνεύματι οὗτοι νικηταὶ τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς εἶδον τὸν Χριστὸν ἐν τῷ φωτὶ καὶ τοὺς μετ' Αὐτοῦ συνομιλοῦντας Ἡλίαν καὶ Μωϋσῆν. Ἡδυνήθησαν δὲ νὰ ἴδουν, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἴδιοι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐπλήσθησαν φωτός.

»Τὸ ἀσύνηθες καὶ μεγαλειῶδες τῆς ὁράσεως ἐθύθισε τοὺς Ἀποστόλους εἰς ἀνέκφραστον ἔκπληξιν καὶ μακα-

ρίαν ἀπορίαν. Γνωρίζομεν τοῦτο ἐκ τῶν λόγων τοῦ Εὐ-
αγγελίου περὶ τοῦ Πέτρου: “μὴ εἰδὼς τί λαλήσῃ”, καὶ ἐκ
τῶν λόγων τοῦ ἰδίου τοῦ Πέτρου: “Ἐπιστάτα, καλὸν ἔ-
στιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι”.

»Κατ’ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἢ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων
ὄρασις τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ τοῦ Θείου Φωτὸς
συνεδυάζετο εἰσέτι μετὰ τῶν παραστάσεων τοῦ περι-
βάλλοντος αὐτοῦς αἰσθητοῦ κόσμου. Ἄλλ’ ἐν συνεχείᾳ
τὸ αὐξηθὲν φῶς ἀνύψωσεν αὐτοῦς πέραν παντὸς ὄρα-
τοῦ καὶ προσκαίρου εἰς τὰ ἀόρατα καὶ αἰώνια (βλ. Β’ Κορ.
δ’ 18)... Ἀπλαῖ μέχρις ἀκρότητος αἱ εὐαγγελικαὶ διη-
γήσεις: “Ἰδού, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς...”.
“Ὅπως ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἀνερχόμενος εἰς τι ὄρος, ὅταν
εἰσέλθῃ εἰς πυκνὴν νεφέλην, χωρίζεται ἀπὸ τῆς ὄρασεως
παντὸς τοῦ λοιποῦ κόσμου, οὕτω καὶ ἡ φωτεινὴ αὕτη
νεφέλη, ἢ γενομένη οὐχὶ ἄλλως, εἰ μὴ ὡς φῶς καὶ πνοὴ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποῖον διὰ τῆς ἀφορήτου
Αὐτοῦ Θείας ἐλεύσεως εἰσήγαγε τοὺς Ἀποστόλους εἰς
τὸν κόσμον τοῦ Φωτὸς τοῦ ἀκτίστου, τοῦ ἀτρέπτου, τοῦ
ἀνεσπέρου, τοῦ ἀναλλοιώτου, τοῦ ἀπεράντου, τοῦ ὑπε-
ρουρανίου, τοσοῦτον ἐξηφάνισε τὰς παραστάσεις αὐ-
τῶν ἐκ τῶν παρερχομένων μορφῶν τοῦ κόσμου τούτου,
ὥστε οὗτοι καὶ Αὐτὸν τὸν Χριστὸν δὲν ἔβλεπον πλέον
κατὰ σάρκα (βλ. Β’ Κορ. ε’ 16). Εἰσαχθέντες διὰ τοῦ Ἁ-
γίου Πνεύματος εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἀπεριγράπτου Θε-
ότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἤκουσαν οὗτοι κατ’ ἐκείνην
τὴν ὥραν τῆς αὐλοῦ καὶ ἀπροσίτου φωνῆς τοῦ Πατρὸς:
“Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός Μου ὁ ἀγαπητός”.

»Τοῦτο ὑπῆρξεν ἢ ὑπερτάτη στιγμή ὀλοκλήρου τοῦ
Θαβωρίου γεγονότος.

»Ἐὰν νῦν ἀναφερθῶμεν ἐκ νέου εἰς τὴν ἀσθένειαν
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, φορεῖς τῆς ὁποίας ἦσαν οἱ Ἀ-

πόστολοι, συνέχισεν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, τότε, μένοντες πιστοὶ εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν διήγησιν καὶ τὴν πεῖραν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὰ ἑξῆς:

»Μεγίστη καὶ ὑψίστη ὑπῆρξεν ἡ ὄρασις τῶν Ἀποστόλων ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Μεταμορφώσεως, ἐν τούτοις, οὐχὶ εἰσέτι τελεία, διότι τότε δὲν ἦσαν ἔτι ἱκανοὶ νὰ δεχθοῦν ἅπαν τὸ πλήρωμα καὶ τὴν τελειότητα τοῦ ἐμφανισθέντος εἰς αὐτοὺς Φωτός, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ψάλλει: “Δείξας τοῖς μαθηταῖς Σου τὴν δόξαν Σου, καθὼς ἠδύναντο”, ἢ εἰς ἄλλον ὕμνον: “καθὼς ἐχώρουν”.

»Μεγίστη καὶ ὑψηλὴ ὑπῆρξεν ἡ ὄρασις τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ τότε εἰσέτι ἀτελῶς ἀφωμοιώθη ὑπ’ αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο παρέμειναν δυναταὶ ἐκεῖναι αἱ ταλαντεύσεις, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οὗτοι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Γολγοθᾶ· καὶ μόνον βραδύτερον ὁ Πέτρος ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν ὡς εἰς μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας (βλ. Β’ Πέτρ. α’ 17-18).

»Ἀτελής ἦτο εἰσέτι ἡ ὄρασις τῶν Ἀποστόλων ἐπὶ τοῦ Θαβώρ, καὶ ἐν τούτοις ἦτο τοσοῦτον μεγάλη καὶ γνησία ἢ θεωρία τῆς “ὑπερουσίου εὐπρεπείας” καὶ τοῦ “προαιωνίου κεκρυμμένου μυστηρίου”, ὥστε οὔτε ἡ ὄρασις τοῦ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ Σινᾶ (βλ. Ἐξ. ιθ’ - κ’ καὶ κγ’-λδ’), οὔτε ἡ ὁμοία αὐτῆς τοῦ Ἡλία ἐπὶ Χωρήβ (βλ. Γ’ Βασ. ιθ’), ἔφθασαν τὸ ὕψος καὶ τὴν τελειότητα αὐτῆς, τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς τοὺς λόγους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ᾠδῆς: “καθωράθης τῷ Μωϋσῆ, ἐν γνόφῳ τὸ πάλαι, ἐν φωτὶ δέ, νῦν ἀπροσίτῳ τῆς Θεότητος” (α’ ᾠδή, β’ κανὼν· βλ. Ἑβρ. ιβ’ 18-24)».

“Ἐλκων ὑμᾶς εἰς τὸ βάθος τῶν ἀφάτων μυστηρίων τῆς θεολογίας, οὐδόλως θὰ ἀποκρύψω ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔρχομαι εἰς φόβον. Καὶ οὐχὶ μόνον φόβον, ἀλλὰ καὶ συστολὴν δοκιμάζω κατ’ αὐτὴν τὴν ὥραν: Ὁ Σοφὸς

Παροιμιστής εἶπε: «πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς» (Παροιμ. ε' 15), ἐγὼ δὲ προσφέρω εἰς ὑμᾶς τὸ ἀντληθὲν ὑπ' ἐμοῦ ἐκ τῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς κληρονομίας ἄλλων. Βλέπων ὅμως μετὰ ποίας προθυμίας προσέχετε εἰς τὸν λόγον, ὡς νὰ μὴ ἐκορέσθητε ἔτι ὑπ' αὐτοῦ, θὰ μεταδώσω εἰς ὑμᾶς καὶ τὸν ἐπίλογον τῆς ἀλήστου δι' ἐμὲ συνομιλίας μετὰ τοῦ σπουδαίου ἐκείνου ἀνδρός. Ἐλκυσθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου λόγου αὐτοῦ, εὐγνώμων εἰς αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ συγκατάβασιν αὐτοῦ, ἐπλήσθην θλίψεως κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἐμοῦ σκότους καὶ ἐσιώπων, διαλογιζόμενος ἐν ἑαυτῷ: «Δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν τύχην». Διὰ νὰ παρηγορήσῃ ἐμὲ ὁ συνομιλητῆς μου συνέχισεν ὡς ἑξῆς:

«Ὅσω ἡμεῖς δὲν ἀξιούμεθα τῆς ὁράσεως τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης τῆς Θεότητος, ἐπὶ τοσοῦτον διὰ τῆς πλεον πιστῆς ἐσωτερικῆς κινήσεως τοῦ πνεύματος ἡμῶν θὰ ὑπάρχη ἔλεγχος ἡμῶν αὐτῶν. Καὶ ἐὰν ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἶναι ἀνδρεία, τότε θὰ εἴπωμεν: Διὰ τὰς ἀδικίας μου ἐστερήθην τοῦ δώρου τούτου, διότι “ὁ πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαλῶν εὐθεῖαν ὁδὸν...οὗτος οἰκῆσει ἐν ὑψηλῷ...καὶ τὸν Βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεται” (Ἡσ. λγ' 15-18). Παρὰ ταῦτα μὴ δότε τόπον εἰς τὴν ἀπόγνωσιν· ἀντιθέτως ἐνθαρρύνθητε καὶ ἐν μετανοίᾳ πενθήσατε περὶ ἑαυτῶν. Ἀπορρίψατε τὸν ἀδικὸν λογισμόν, ὅτι τοῦτο εἶναι τῶν ἐκλεκτῶν μόνον κληρὸς, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ φονεύσῃ ἐντὸς ἡμῶν τὴν ἁγίαν ἐλπίδα. Ἡ ἀλήθεια, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ στερεωθῇ ἡ καρδίᾳ ἡμῶν, εἶναι ὅτι ὁ Κύριος οὐδένα “ἐρχόμενον πρὸς Αὐτὸν ἐκβάλλει ἔξω” καὶ ἀπορρίπτει (Ἰωάν. ς' 37). Πάντες ἡμεῖς, ἄνευ ἐξαιρέσεως, μεγάλοι καὶ μικροί, σημαίνοντες καὶ μηδαμινοί, ἐκλήθημεν εἰς τὴν ἰδίαν τελειότητα, εἰς